

TRUI I FESTA

Quasi no hem deixat Sant Antoni i ja estam als "darrers dies" de ple. Està comprovat que els artanencs volem festa. I que en sabem fer i en feim.

Els vespres, molts surten al carrer disfressats. Altres, es reuneixen i toquen simbombes, xorraes i ferreguins, cantant les cançons pròpies dels "darrers dies".

Trui i festa. Això és lo que vol el poble. I el poble som tots. Petits i grans.

Aquesta vella tradició del Carnaval, uns anys rompuda, ara ha resorgit altra volta.

Els nostres avis ja la celebraven; cantem con ells ho feien:

Sa Corema ja se'n ve
com un cavall an Es Cós
sobrassades adió
ja mos veurem l'any qui ve.

RUA-84

Foto J. Pastor

Sumari:

RUA, DIES 17 i 19
L'AES, O EL SINDICALISME
DECAPITAT
SER FELIC ... COM?.
PREGUNTES A PERE PUJOL.
ESPORTS.

REVISTA QUINZENAL

Nº 3 V Epoca 9 febrer 1985

DIRECTOR : Rafel Umbert

Han col·laborat a aquest número:

C. Obrador	A. Gili
J. Pastor	G. Bisquerra
J. Mayol	G. Artigues
G. Mateu	G. Frontera
L. Mas	J. Cantó
P. Claret	J. Bernat
A. Esteva	M. Estelrich
J. Fito i Taller de Comunicacions.	

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Sant Salvador, 2 Artà.

IMPRIMEIX: Gràfiques Llevant, C. de Ciutat, 55 Artà.

Dipòsit Legal: P.M. 57-1969.

NOTÍCIES DE LA PARROQUIA

CURSET PRE-MATRIMONIAL:

De dia 25 de febrer a dia 1 de març hi haurà una trobada per nuvis de tota la comarca. Serà la darrera trobada abans del pròxim mes d'octubre. Els qui hi vulguin participar que ens ho facin sebre prest.

NOUS DONATS DE SANT SALVADOR: N'Andreu Trias Morell i Na Margarida Esteve Soto (Terres) seran, si Déu ho vol, els donats de Sant Salvador. Al mateix temps que els donam l'enhorabona i els encoratjam en la nova tasca que hauran d'emprendre, tenim un record d'agraïment per Madò Joanaina i el seu espòs que durant tants anys varen servir la Mare De Déu i també per la seva filla que aquests mesos ha volgut seguir el servei de la seva mare. A uns els deim: Coratge! i als altres: gràcies!

CELEBRACIÓ DE LA PENITÈNCIA: El primer dia de Corema, dimecres de Cendra, dia 20 de febrer, tindrem a la Parròquia una celebració de la Penitència com a començament del camí qualsevol. Serà a les 8'15 del vespre.

UNA VIDA PER DEU
I ELS GERMANS

Na Catalina Morey Pons, 39 anys, artanenca, però oberta al món de Déu i dels germans, ha estat uns dies entre noltros. Hem aprofitat l'avinentesa per a parlar amb ella i demanar-li algunes coses de la seva vida. Sabem que és missionera del Verbum Dei des de l'edat dels 17 anys. Mestre, llicenciada en Filosofia i Lletres. Va estudiar Teologia a Roma. Ha recorregut mig món. Però, els llocs més llunyans han estat Irlanda on va viure un any i Filipines -s'altre cap de món on fa sis anys que hi és.

*Catalina, ¿mos podries fer, en poques paraules, un resum de lo que ha estat la teva vida?

-Es difícil contestar, ja que la que ha estat una vida no es pot resumir en poques paraules. No obstant, intentant respondre, vos diré que la meua vida ha estat una "aventura", no just perquè fiar-se de Déu sempre és una aventura, sinó també per tot lo que he recorregut i conegut en els meus anys de vida missionera.

*¿Con te vares sentir cridada a fer lo que fas?

-La vocació és difícil d'entendre per aquell que no té una fe real i pràctica en Déu, però per aquell que ha estat cridat és més forta i real que la vida que un viu... Així, per mi, que vaig sentir la crida de Déu, just vaig intentar posarme en camí per a respondre i no era fàcil donar-li una resposta ja que la meua família em captivava fortament, però la primera resposta va fer possible que seguis donant respostes a aquesta mateixa crida que ha seguit fent-se viva durant els meus anys d'entrega.

*Sabem que has estat una temporada per València i que ara t'en tornes cap a Filipines. ¿Per què? ¿Quina és la urgència d'anar a Filipines?

-S'Institut Verbum Dei, al qual pertenesco, té el seu Centre Internacional de Formació a Siete Aguas (València). Allà hi ha gent de tots els països del món i de tots els estats de vida per a perllongar els dos anys de formació espiritual amb una preparació teològica. En començar un Institut de Teologia pels membres del mateix Institut, ens cridaren dels distints continents per a donar classes de teologia i així col·laborar en aquest esperit d'universalitat.

*¿Per què no mos contes una mica lo que feis un dia normal?

-Es difícil sebre per endavant quin serà l'horari del dia següent. No obstant, ens aixecam a les 5 del matí (aquí són les 10 de la nit) i lo primer que feim són dues hores de pregària i eucaristia. El capvespre tenim una altra hora de pregària i rosari en comunitat. Les activitats del dia varien d'aquesta manera: des d'anar al mercat, cuinar, rentat... netejar, atendre a la gent que ve amb problemes, donar classes per a poder viure, reunions de grups, donar xerrades, dirugir recessos i exercicis espirituals.

*¿Què és per a tu pregar? ¿Com ho feis?

-Per a mi, la pregària és tan important com el menjar per el cos. Si no pregàs no podria viure una vida segons Déu. La pregària, alimenta diàriament en el sentir i pensar de Déu... Pregar no és estar a un altre món, és un compromís seriós amb Déu, estar amb Ell cada dia, tan si fa fred com si fa calor, tan si en tenc ganes com si no en tenc, perquè la pregària, com l'amor, és un compromís per la vida.

*¿Trobess sentit a lo que fas? ¿Ets realment feliç? ¿Val la pena deixar tantes coses?

-Naturalment que trob sentit en lo que faig i lo bo és que moltes vegades em demani: quin sentit es pot trobar a tot lo que es fa sense amor o sense Déu. Aleshores, pens que una vida compromesa just es pot mantenir si els motius que es tenen, són fermes i valen la pena. Pens que amb Déu sempre s'hi surt guanyant, ja que lo que deixes és no res comparat amb lo que Ell et dona.

*¿Què li pots dir al poble d'Artà i en concret a la comunitat cristiana una missionera que se'n torna una vegada més a s'altre cap de món?

-Recordar-lis lo que diu el Concili: que tot cristià, pel fet de ser-ho, ja està cridat a ser missioner, a viure i contagiar l'evangeli de Jesús. Així que a vltros va dirigida també avui aquesta crida a viure l'amor i l'entrega als demés.

*Gràcies, Catalina, per les teves paraules, i que el teu testimoni ens ajudi a tots.

L'equip parroquial.

NOTICIARI

DE "COMARES"

***Habiéndole llegado la edad legislada, se ha jubilado "sa comare", D^a. Antonia Morro de cuyas manos tantos y tantos artanenses hemos llegado al mundo. Desde estas líneas le queremos dar las gracias de tantos años de servicio al pueblo. Salud por muchos años para poder disfrutar de su jubilación.

***A sustituirla ha venido la nueva "comare" D^a. María Ramírez Añón, valenciana, que vive en el "Carrer Pep Not nº.45". Según nos ha comunicado, de momento está preparando unas actividades dirigidas a las futuras mamás. Felicidades por el nombramiento y que su estancia entre nosotros sea larga y agradable.

CONCIERTO

***Gran llenazo registró el concierto que la Banda Municipal nos brindó el pasado día 27 de enero. La Parroquia se llenó de gente para escuchar las interpretaciones muy bien dirigidas por su joven director, y aplaudidas calurosamente, sobre todo al finalizar "Katuska", ya que obligó a los músicos a ponerse de pie para recibir la cariñosa ovación.

Al finalizar de concierto, interpretaron "La Balanguera" y que fue cantada por un numeroso grupo de asistentes.

Enhorabuena tanto a los músicos como a los organizadores de este acto.

ACTIVIDADES

***Nuestro Ayuntamiento tiene en proyecto la 2ª campaña contra los incendios forestales.

Día 8 de febrero a las 20'30, a Na Batlessa, presentación del libro "Itinerari Sos Sanxos-Alzinar Guiot" y el audiovisual "Passeig per l'alzinar".

Día 12 a las 20'30 y también a Na Batlessa, conferencia-coloquio a cargo de Francesc Avellà, sobre el tema "La conversió de la Natura".

Día 17 de febrero, repoblación a la plaza del Ayuntamiento a las 9'30 horas.

Otras actividades en proyecto: Audiovisual sobre el Pi.-Concurso de carteles sobre "La conservació de la Natura.-Exposició. Tema: "El bosc i la Vida".

SANT ANTONI

***El pasado 26 de enero tuvo lugar la última fiesta de Sant Antoni. Se celebró en Canyamel, y aunque no pertenece a nuestro municipio, los vecinos de aquel bello paraje son de Artà, y por ello organizaron una agradable velada a la que asistió un inmenso gentío el cual fue obsequiado con una abundante cena típica de Sant Antoni.

Hubo folklore, glosas, cantos y todo lo que sale en estos casos. En definitiva, fiesta mayor.

CAMBIO DE NEGOCIO

***El pasado día 2 de febrero cerró sus puertas al público el comercio de comestibles que durante 22 años ha regentado el matrimonio Ginard, a) Lloveta, sito en la calle de Rafel Blanes.

Dicho negocio ha sido adquirido por José Bauzá Bassa, el cual lo ha instalado y abierto al público en su local de la misma calle R. Blanes.

CAZADORES

***La Sociedad de Cazadores de Artà anuncia a todos los cazadores y aficionados en general, que próximamente se iniciará una campaña contra la enfermedad del conejo.

Debido al gran interés de la misma, se designarán técnicos en cada zona, y la vacuna se destinará de momento sólo a los conejos silvestres. Esta campaña será experimental en las islas y en nuestra localidad.

La Sociedad hace un llamamiento a todos los que puedan colaborar, rogándoles se pongan en contacto con cualquier miembro de la directiva, o en el local social, sito en el Bar Matemales.

CLUB TERCERA EDAD

***Hace pocas fechas se ha constituido en Artà un Club de la Tercera Edad.

Según parece el local social estará ubicado de momento en una sala del edificio de La Central, y ostentará el cargo de Presidente D. José Jaume Oliver, ex-jefe de la estación del tren.

XERRIM XERRAM

SI FA TEMPS QUE NO HEU pasat p'les carrer de Toni Blanes amb cotxe, val més que no heu faceu. Hi ha un parell de clots que el perill és gros. Hi poden deixar les llantes: ! A-juntament! No espereu que vos ho hagin de dir. Tapau-los i prou. Però més prest avui de demà. Així sia.

HALA, QUE NO ES PERDI PER ORGANITZACIO. Ens referim a sa RUA que es pensa fer el darrer diumenge de Carnaval devers mitjan capvespre, Així heu podrem veure bé. Perque diuen que ses d'es vespres, hi ha massa fosca i no saben qui passa. Ara que de deu nou no els coneixen, de tan ben desfressats que van.

SEMPRE N'HI HA QUE PEN-SEN EN TOT. Ara resulta que mos fan propaganda d'es cine de Cala Ratjada. Què deu esser d'un artanenc o és que els volen aplegar tots, es veïnats d'allà baix?. No basta que hi vagin els joves a ballar, sinó que mos hi volen a tots. O és que mos volen fotre es pocs duros que mos queden?.

N'HI HA QUE DIUEN que "Arta" s'escriu amb accent greu i altres amb accent agut.

Ens hauríen de posar d'acord, i d'una vegada per totes deixar clar com té que anar. Diuen que en Castellà no se té que accentuar, però qui posa es castella an es moix, i heu proclama?.

Ara fa 25 anys

BELLPUIG, 5 de febrer de 1960.

...En portada y en SILUETA DEL MES: ENERO, después de hablar de las fiestas propias del mes, al final dice: "...el hecho cimero del mes lo constituyó la aparición de BELLPUIG, nacido de un viejo deseo gestado y acariciado por los artanenses... que, por ser de todos, nunca mejor llamado "nuestro" periódico.

...En VOCES AUTORIZADAS se le pregunta a D. Rafael Blanes Tolosa, "auténtico artífice de la llegada del tren a Artá": "¿qué cree que le falta a nuestra villa?" urbanizar el recinto del Oratorio, instalar el alumbrado eléctrico hasta el Cementerio y colocar también el bordillo en sus correspondientes avenidas". También se le pregunta: "¿Cree haber llegado el momento de unirnos todos intentando la Coronación Pontifica de nuestra Patrona?" "Claro que sí.

...En ECOS ARTANENSES Primeras Misas de los Rdos. P. Nicolás Pons Llinás, S. J. y P. Juan Fernández Cursach, T.O.R..

-Frío y nieve en la fiesta de San Antonio Abad con 134 caballerías en la "covalcada" y 10 carrozas (5 en la Colonia). "S'Argument" fue escrito por D. Jaime Terrassa; el predicador, el Rdo. P. Rafael Ginard Bauzá y la "casa des trui" la de D. Miguel Cursach.

ECOS enero-85

NACIMIENTOS

Día 2.- **María Mascaró y Pastor.**- Hija de Guillermo y Antonia
Día 5.- **Juan Francisco Martínez Vives.**- Hijo de Francisco y Antonia
Día 8.- **Andrés Riera y Sierra.**- Hijo de Andrés y de María del Carmen.

MATRIMONIOS

Día 4.- **Laureano Valle y Puli-** do con **María-Concepción Cano y Nicolau.**- C/. Ferrocarril, 13
Día 5.- **José Zafra y Flores** con **Margarita-Juana Lliteras y Bernad** C/. Pítxol, 8-A.
Día 12.- **Jaime Femenías Dols** con **María-Teresa Femenías y Villalonga** C/. Magallanes, 12 (Cala Ratjada).

DEFUNCIONES

Día 10.- **José Bernad Ginard** C/. Margarita Esplugas, 22 a) Pariret.
Día 13.- **María Ginard Dalmau** C/. Careta, 6 a) Pelada.
Día 15.- **Beatriz Silvente Durán** C/. Pou Nou, 13 Residencia.
Día 19.- **Antonia Sancho Mas-** sanet C/. Rocas, 34 a) Juana.
Día 19 **Rafael Gomila Fluxá** C/. Puresa, 30.
Día 26.- **María Flaquer Perelló** C/. Crema, 32 a) Porra.
Día 26.- **Pedro Pomar y Alza-** mora C/. Pontarró, 27 a) Perón.
Día 30 **Catalina Flaquer Pere-** lló C/. Mte. Blanes, 23 a) Porra.
Día 30.- **Margarita Ramón Ra-** món C/. San Pedro, 38 (Colo-
nia).

PLUVI
METR

diciembre 84
enero 85

Día 1, 8'8 1 m2.

Día 2, 1'8 "

Día 7, 2'1 "

Día 24, 9'5 "

Día 25, 0'7 "

Día 26, 1'7 "

Día 27, 18'4 "

Día 28, 1'4 "

Total...43'8 litros m2

Día 1 2,1 lit. m2

Día 2 6,7 "

Día 4 1,5 "

Día 5 10,6 "

Día 10 4,- "

Día 11 12,9 "

Día 12 12,4 "

Día 15 18,- "

Total 68,2 lit. m2

NOTA

Al total de enero hay que añadirle:
El día 8 nevó una media de 20 cms., la cual se mantuvo tres días. El día 15 volvió a nevar, pero sólo se mantuvo en las montañas y por espacio de dos días.

FIESTAS EN LA COLONIA DE S. PERE

NAVIDAD Y REYES

A pesar del intenso frío con que nos obsequió la veleidat climatológica del momento, estuvieron animadíssimos los actos organizados por el Ayuntamiento, Parroquia y Centro Cultural San Pedro.

Además de las solemnes Maitines celebradas en la Iglesia, el Centro Cultural organizó un Concurso de Nacimientos. Estos fueron visitados por una comisión del Centro, que pudo admirar las verdaderas obras de arte, montadas por la gente joven en los rincones más inverosímiles de las casas, siendo premiados los cuatro mejor calificados, que fueron:

- 1º.- El de los Hermanos Martí Munar.
- 2º.- El de las Hermanas Sansó Genovart.
- 3º.- El de los Hermanos Martí Ferrer.
- 4º.- El de las Hermanas Jaume Planisi.

No sólo los primeros tuvieron premio, sino que se dió un pequeño recuerdo a todos los que concursaron.

En los locales del Centro Cultural se celebró también un concurso de dibujos de temas navideños, en el que participaron los niños y niñas en edad escolar, divididos en categorías según la edad, siendo los ganadores:

En la categoría de 6 a ocho años: Teresa Sureda Oliver y Mª. Francisca Martí Ferrer, que obtuvieron la misma calificación.

En la de 9 a once años la ganadora fue Bárbara Sansó Genovard.

Y en la de 12 a quince años el mejor fue Guillermo Martí Ferrer.

Pero la verdadera apoteosis de las fiestas estuvo a cargo de la Cabalgata de Reyes Magos. Esta hizo su entrada en la Población a las 18'30 horas del 5 de Enero, entre luz de bengalas, estallido de cohetes y aplausos de la chiquillería, que, a pesar del agua-nieve que caía, se congregó para vitorear a Sus Majestades, cuyas carrozas, artísticamente adornadas, fueron acompañadas en procesión hasta la Iglesia, en donde los tres Reyes y sus Pajes, desde sitial de honor, asistieron a la Santa Misa.

Después del Santo Sacrificio, magos y Pueblo se desplazó al pequeño teatro del Centro Cultural, en el que se habían apartado las butacas para darle más capacidad. El local se llenó a rebosar y se empezó en seguida por la entrega de premios a los ganadores de los concursos de Nacimientos y de dibujo, para continuar desde el escenario la entrega de juguetes y regalos de Reyes.

Daba gusto ver la encendida y emocionada mirada de los niños y niñas cuando iban a recoger sus juguetes de manos de los Magos, así como la angustia que reflejaba el rostro de algún pequeño que veía que aún no le llamaban a él y se habían repartido ya muchísi-

mos regalos si bien todos quedaron satisfechos, viéndose salir, tanto a pequeños como a mayores con infinidad de paquetes, pues había alguno que cargaba más de media docena.

Fue el regalo un remate bonito de verdad y creo sinceramente que en conjunto estas fiestas consiguieron aglutinar a la Población y visitantes, incrementándose el compañerismo y amor al prójimo, tan necesarios en los tiempos que corremos.

Enhorabuena a los organizadores y participantes, y que en adelante se celebren semejantes actos con creciente entusiasmo y alegría, si cabe.

José Cantó.

SAN ANTONIO

Lorenzo Mas

Sabido es de siempre que, para que artanenses y colonenses puedan disfrutar de las fiestas organizadas en ambas poblaciones, San Antonio se celebra en la colonia por San Sebastián.

Muy animadas estuvieron las de este año, ya que se fue caldeando el ambiente, y de verdad que hacía falta por la temperatura anterior, desde muchas fechas antes, pues con la euforia de tener dos trajes nuevos de "Dimonis", los comentarios empezaron con el éxito de la presentación de los mismos en la Trobada de "Sa Pobla", que tuvo lugar el día 13 de Enero.

Muchas hogueras, 18 se contabilizaron el 19, siendo vistoso el encendido de "Foguerons", con recorrido de los mismos por la Obrería, acompañada de la Banda de Música y "Dimonis", que hicieron verdaderos alardes de su agilidad, sentido del ritmo y resistencia. Luego se comió y libó a placer.

La apoteosis fue el día 20, empezándose tempranito con la clásica Colecta por la población, con recorrido de todas sus calles por la Obrería. Autoridades, Agrupación "Escalfits y Castanyetes", Banda de Música y "Dimonis".

Seguidamente se celebró el Oficio Solemne, en el que todo el pueblo cantó el repertorio escogido canciones de San Antonio, y las niñas Mari-Paz Barceló y Margarita Gili bailaron "La Oferta", derrochando salero y seriedad. Fueron muy aplaudidas.

Después de la Función Religiosa comenzó la bendición de animales y desfile de carrozas, resultando una competición muy reñida entre estas últimas, ya que para adjudicar los premios del concurso, la comisión se vió con apuros, tal era la belleza i simbolismo de todas las que participaron en el desfile.

En resumen, unas fiestas muy animadas, con mucho público y buen humor. Que siga así siempre!

DEPURACIÓ D'AIGÜES:

UTILITAT, BELLESA I ECOLOGIA.

Carta oberta
Valdepeñas, 27 XII-84

Foto B. Palou

Estimats conveïns de Son Vives i d'Artà en general:

Aquest Nadal, estant de vacances a Valdepeñas (CR), sortí a una tertúlia d'amics el tema de la depuració d'aigües residuals. I, quina sorpresa no va ésser la meua quan em digueren que a La Solana (poble a 25 Km. de Valdepeñas) aquest estiu passat havien inaugurat una depuradora pel sistema de basses anaeròbies (sistema igual al que el nostre Ajuntament ens vol instal·lar aquí, a la vila).

Com és natural, me vaig interessar per l'assumpte i, essent un amic, N'Alfredo, l'aparellador de dit poble, li telefonàrem i molt gustosament ens hi va acompanyar i ens ho va explicar tot fil per randa.

Quina meravella, al.lots! Què bonic quedava tot allò! I que ecològic! I que orgullós estava jo pensant que en el poble se faria una cosa igual!

Ens passejarem per les basses (són vuit en total, com podem veure al gràfic i, com podeu suposar, jo anava amb els forats dels nassos ben oberts per captar el més mínim olor. I quina fotuda! A la única part que en vaig sentir un poc va ésser a la primera bassa que és la que rep les primeres aigües. Però vos puc ben assegurar que "sa síquia", en Es Cos, en fa cent vegades més i més ofensiva. Per les altres, res de res. Encara més. A la darrera bassa, no vull

dir que l'aigüa fos clara, però quasi quasi (servint, com és clar, per regar i a Israel la cloren i la se tornen beure).

Cosa curiosa és que al principi la gent de La Solana hi anava de "camping" i varen d'haver de vallar les basses perquè embrutaven les aigües "brutes", Iddò, què vos pensaveu?

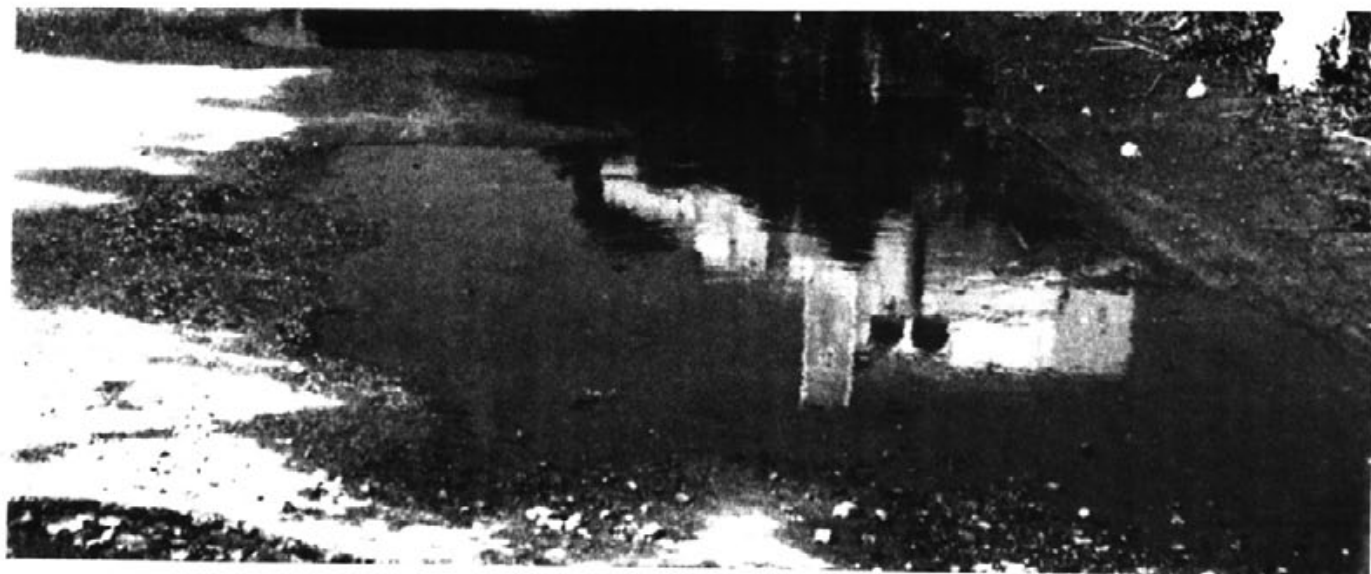
Quant a filtracions, no hi ha cap problema ni un (com ens va dir l'amic Alfredo). Se soluciona fàcilment amb una capa d'argila. Així que, tranquils!

Mirau el que vos dic: és una llàstima que les hagin de fer a Son Vives ja que, no causant problemes d'olors i quedant, estèticament, realment dignes, quedaran massa amagades i enfora de l'esplai visual.

Tant de bo que les poguessin fer a la falda del puig de Sant Salvador que, estèticament i amb menys cost, quedarien de somni podent-s'hi reflectir el nostre santuari. Vos imaginau el conjunt? Sé cert que el Parc de la Mar de Palma quedaria petit.

Res més. Un aplaudiment de comiat al nostre Consistori per la iniciativa i ja veurem com aquestes basses que conjuguen UTILITAT I BELLESA seran l'orgull del nostre poble i l'enveja i imitació d'altres.

Clement Obrador.

UNA VISITA

A CA'N PERE PUJOL

ARTÀ I ELS ARTANENCs

Arribades a les nostres orelles notícies de la sempre constant obra del nostre notable escultor Pere Pujol, ens encaminen a caseva per parlar una estona amb ell i poder contemplar les seves actuals i fresques realitzacions. La notícia més afalagadora per tots nosaltres era que En Pere Pujol endrecava acuradament un bust del P. Rafel Ginard d'inoblidable emòria.

Com vares tenir la idea de fer aquest monument al P. Ginard?

El fer aquest monument és una promesa que em vaig fer a mi mateix, quan el vaig veure allargat dins el baul. Va ser un moment crític. Abans jo ja ho havia pensat. Tal volta hagués anat millor en vida, però ell no ho volia.

Deu ser una obra bastant difícil.

Es una obra laboriosa i un sempre té por de no quedar bé. A través de fotografies i sa meva pròpia retentiva, m'ha ajudat. Ja en vida, jo ja l'havia observat per aquesta possible idea que em bullia dins mi, si un dia podia, ja econòmicament, ja per l'habilitat de les mans.

Encara queda feina?

Encara queda feina i ja fa un mes que n'hi faig. La figura del P. Ginard es presenta pensatiu i bondadós. Com a cosa al·legòrica l'hi posaré els quatre volums del "Cançonero Popular de Mallorca", la seva gran obra.

On se col·locarà?

A la plaça que du el seu nom. L'Ajuntament posarà el montatge, amb la corresponent il·luminació. El seu bust estarà d'esquena al Convent com qui sortí del Convent i es gira cap al poble.

Quan es col·locarà?

Pel juliol o agost ja pot estar acabat. Per Sa Fira es podria inaugurar.

Tens altres projectes?

Fer un altre monument en bronze a Artà a "Sa Dona Lla-trera".

I del monument al P. Llinàs, què penses?

M'hagués agradat moltíssim fer aquest monument, però d'aquest monument se n'ha parlat massa.

Tens cap exposició en projecte?

Una en es Museu de Mallorca, no sé quan, i una altra a Cala Rajada, l'estiu. En faré una o l'altra.

Què vols dir als lectors de "Bellpuig"?

Vull contar una anècdota del P. Ginard. Els darrers dies de la seva vida no gosava anar a visitar-lo. Va venir En Balín i me va dir que hi haviem d'anar. Vàrem anar a la Clínica Creu Roja on el guardava el P. Sebastià Ginard el qual, una vegada haver conversat amb el P. Rafel Ginard, ens acompanyà a defora i me va dir: "Pere, el P. Ginard vol conversar dues paraules amb tu. "Hi

entr i me diu: "Te'n records d'aquelles paraules que te vaig dir, anant a passejar? Fe feina, fe -la bé, no planguis mai es temps. Si ha de mester deu dies, no n'hi posis vuit i et donarà profit". Sempre m'ha donat bon resultat i sempre que començ una obra, m'enrecord i m'ha anat bé.

Firmes les obres?

Les firm perquè me ho exigeissen, però sempre les firm a un raconet a darrera.

Darreres realitzacions?

Recentment he restaurat els "Dimonis" de Capdepera i he dibuixat i pintats dos estandrats per a regalar a les dues agrupacions floklòriques d'Artà.

Deixam a caseva En Pere Pujol, un home interessat per la cultura del seu poble, pel qual està disposat a fer qualsevol cosa i fer fer camí.

¿VUELVEN LAS TRADICIONES?

El otro día, por la mañana, me enteré que en una finca de "foravila" unas cuantas parejas de jóvenes matrimonios estaban haciendo unas matanzas al estilo de hace 50 años. Localizado el sitio, cojí mi vehículo mono-plaza y me encaminé a hacerles una visita.

Antes de llegar al lugar, encontré a dos niñas llevando el "davantal matancer" ¡Todo unas matanzas!.

Cuando llegué allí, reinaba un ambiente de verdaderas matanzas; Risas, bromas, hablando a gritos para que se oyeran unos con otros. Las mujeres, todas con su "davantal matancer", y los hombres con una camisa vieja "en sos faldars defora", encima de la ropa para no ensuciársela. Por un momento me sentí transportado 30 años atrás, cuando en nuestras matanzas éramos unos 40, y donde era un día de continua fiesta, de risas y alegría.

Al tiempo que saludaba a todos, la "madona" sacó "ses figues seques y es mescladís de matances". Después de saborear unas exquisitas "figues seques de Sa Colònia", cojí la botella

por el cuello y después de decir "que el vos pogueu menjar amb salut", eché un trago con la botella, tal como lo hacíamos antaño.

Estaba todo muy adelantado, "no hei havia res damunt sa banquetta". Acababan de "pegar una bucinada" y preparaban la máquina para "capolar" la sobrasada, para lo cual dos hombres cojieron el manubio, uno a cada lado, poniéndose a "revoltar" y una mujer de las más jóvenes fue dando las "taiades".

Al mismo tiempo estaban limpiando "es buidells", cuyo trabajo también hacían dos mujeres jóvenes.

La cocinera estaba haciendo las "sopes i es frit", para comer al mediodía. Por la noche la cena tenía que ser a las ocho, con el siguiente menú: Arroz de matanzas, "aguait", vino, fruta, y de postre; oreanas y crema de moniato o rumbo.

¡Ah! Se me olvidaba una cosa. El cerdo fue pelado con agua caliente (nada de sopletes, ya que éstos son de reciente invención), y para ello un hombre se levantó a las 4 (o debía levantarse) de la madrugada y tocado con una boina y abrigado con una chaqueta vieja de su padre (o de su abuelo) debe "pegar foc a sa caldera", para que al llegar "es matancers" el agua ya estuviera hirviendo y poder comenzar enseguida el sacrificio.

A mi regreso a "la vila", volví a encontrar a las dos niñas que jugaban, llevando con ilusión su "davantal matancer". ¡qué felices eran!.

Artà Enero 1985.
Pere Claret.

VIATGES
millor
G.A.T. 820

C/. Binicanel·la, 12.- Tel 58.55 15/52 CALA MILLOR
Carretera Cala Gulla -Tél. 56 40 17 Cala Ratjada

ESPECIAL NIEVE FIN DE SEMANA

Andorra. H.xx 1/2 Pensión 7.500,-Pts.
Sierra Nevada 8 dias.H.xxAD. 19.200 "

CHARTERS NACIONALES:

Córdoba ..... 7.500,- "
Granada..... 7.900,- "
Málaga ..... 7.500,- "
Santiago ..... 7.250,- "
Barcelona..... 2.850,- "

ESPECIAL ESTUDIANTES :

Galicia 8 dias desde ..... 12.475,-Pts.
Portugal 8 dias desde ..... 17.850,- "
Marruecos 7 dias, desde ..... 17.550,- "
Italia 12 dias, desde ..... 26.175,- "
París 8 dias, desde ..... 21.200,- "

PARA MAS INFORMACION.....
VISITENOS

JORGE LLULL RIERA

Distribuidor y asistencia Técnica:

BOMBAS GUINARD S.A.

C/. Figueras, 29 ARTA

Tel. 56 21 18

Racó del poeta

Gràcies de Son Carrió a Artà

(Amb motiu de la seva ajuda
per ses teulades de l'Església)

Artanencs i artanenques
els vostres dons no oblidam
i unes gràcies ben vitenques
per ells avui vos donam.

De l'església una teulada
sabeu que es fer; que fa poc
sa vostra heu restaurada
amb força i enginy no poc.

Per això ens heu ajudat
a sa nostra, com germans
dolça i bona és s'amistat
i cristià dar-se ses mans.

Gràcies que es vostre Rector
ja ben experimentat,
perque estima Son Carrió
amb mans i cap s'ha donat.

Ell i noltros, tot es poble
vos estam molt agraïts
pel vostre gest cristià i noble
d'ajudar a un més petit.

Recordau: Jesús va dir;
lo que faceu a un petit
sabreu que m'ho feis a mí
i en treureu etern profit.

Ell, idò, vos pagarà
amb escreix, el cent per ú
lo que ens has donat tú
generós poble d'Artà.

Gabriel Frontera
Rector de Son Carrió.

SER FELIÇ... COM?

XL

Gregori Mateu Estarelles

Any de la joventut

Pertot arreu s'està celebrant, en el nostre món, l'any de la joventut. Què pot significar tot això?

Davant un món angoixat i ple de conflictes, urgeix que la joventut participi, que digui la seva paraula, que faci el seu propi camí.

L'entorn social que ens enrevolta està malalt i necessita amb urgència la vitamina engrescadora i saludable de la joventut. No cal tancar portes i apagar llumins; és millor donar oportunitats, senyalar rutes obertes, oferir esperances.

La paraula nova, el gest atrevit, l'acció agosserada dels joves poden revitalitzar unes estructures envellides, donar sàvia a les doctrines tradicionals, donar empentes a tots aquells que sestegen a la vorera del camí.

L'any de la joventut, obert de pint en ample a les fortes ventades d'una joventut agosserada, pot ésser una adient ocasió per a desvetllar interrogants amagats, per a cercar nous camins de generositat, per a consolidar conviccions madurades, per a retrobar els valors etens de la vida, per a refer les nafres i els esqueixos de la violència.

Encara avui, els pitjors enemics dels nostres joves segueixen essent l'odi, la violència, el neguit, el materialisme, la manca d'il·lusió, els pocs oferiments de treball, la competència frustrant...

Tot això va trencant l'equilibri de la persona i crivellant l'harmonia de les relacions socials, repinyant la necessària pau interior que cal qui hi hagi dintre les persones.

L'any de la joventut no pot ésser només una ocasió de fer festa, d'afagar les orelles, de lloar les meravelloses qualitats dels nostres joves. Ha d'ésser, més bé, l'oportunitat de reforçar conviccions, de fer compromisos, de revitalitzar esforços, d'oferir oportunitats noves.

La joventut té les mans obertes i el cor esperançat com per obrir nous camins d'esperança i oferir el miracle d'un món molt millor que el que tenim.

VIAJES MARSANS S.A.

COMUNICA

A sus clientes y público en general, el nombramiento de su nuevo Agente mandatario, en la persona de "MIGUEL DALMAU ALZINA QUE EN SU DOMICILIO "ES PAI D'EN SALES", o por teléfono al 56 25 45 les atenderá y aconsejará sobre cualquier viaje o billete de línea que - Vds. deseen.

RUES

dies 17 i 19

El pasado día 28 de enero tuvo lugar una reunión en el Ayuntamiento, presidida por la concejal delegada de fiestas, Rosa Servera.

Esta reunión no estuvo convocada por nadie en particular. Fueron un grupo de entusiastas del Carnaval, que impulsados por una idea acariciada de antaño, y apoyada por muchas personas, decidieron considerarla.

Se trataba de dar paso a una "Rua" que según nuestros abuelos ya se celebraba en su

juventud. Así por mayoría absoluta de los asistentes, se aprobó celebrar una "Rua" el día 17, último domingo de Carnaval. La del Jueves Lardero quedará suprimida.

De esta forma quedan las fiestas carnavalescas como sigue: El Jueves Lardero los disfraces se pasearán a su aire hasta las 20,30 en que se reunirán en la plaza nueva, donde habrá una gran "Ximbombada".

El domingo día 17 a las 4 de la tarde: concentración de disfraces en la plaza del Ayunta-

miento. A continuación Rua por la calles siguientes:

R. Blanes, Major, Amadeo, Ciutat, A. Blanes, R. Blanes, Rocas, S. Margarita, M. Blanes y Plaza del Conquistador.

El martes "darrer dia" habrá la última Rua. A las 7,30 de la tarde concentración en la plaza del Ayuntamiento, y a continuación saldrá la Rua observando el mismo itinerario que la del domingo. Al final habrá "coca i vi" para todos los disfraces.

L'A.E.S.

o el Sindicalisme decapitat

Per sindicalisme s'hauria d'entendre una lluita contra el Capital i la preparació del proletariat per la tan esperada Revolució Social, però avui en dia, el sindicalisme ha decaigut, i no és que hagi mort, sinó senzillament que l'han deixat decapitar. Per sindicalisme s'entén que els propis sindicats se preocupen de l'obrer, en tots els nivells, no tan sols en el pla econòmic sinó també i com a més importants en el cultural i l'assistència, cosa que avui en dia no se fa, per altra banda, l'atur obrer, els aturats no són assistits pels sindicats. El joc dels sindicats avui se veu reduït a la reivindicació d'un "status quo" entre el seu i el poder adquisitiu dels obrers que tenen el seu lloc de treball, de forma que no se plantegen la lluita contra el Capital sinó que entren a formar part de la mecànica capitalista en si. Avui en el nostre país, dins l'Estat, no hi ha cap sindicat que lluiti vertaderament a favor de l'obrer aturat, el joc dels grans sindicats-es redueix a breus consignes quan hi ha una manifestació esporàdica, o quan es celebra el primer de Maig, és a dir els obrers a través dels seus sindicats entren a formar part d'allò que en teoria estan lluitant en contra, i així, els sindicats degeneren sempre a favor dels Grans Capitals.

Però no tan sols s'han venut al Capital sinó també al joc dels polítics, l'UGT s'ha deixat caure dins les mans del partit del Govern, i fins i tot pareix ésser que aquesta oficialització del Sindicat Socialista s'ha vista beneficiada pel repartiment del patrimoni sindical, ja sia acumulat o històric. L'altre sindicat majoritari, amb una lluita en solitari, que no és una verdadera lluita de classe obrera, sinó que s'emmarca darrera una lluita política, està dins la "teòrica" oposició del sindicalisme oficial, i també segons les seves manifestacions en contra de la política econòmica del govern (en contra o en oposició sols en aparença).

Avui la lluita sindical es manifesta més pel número d'afiliats i pel número de participants dins qualsevol manifestació que s'organitzi.

El principi de la decapitació del Sindicalisme ha començat. Inclús la reivindicació de la jornada laboral de 36 hores ja no s'ha de mirar senzillament des de s'únic punt de vista de la lluita obrera, sinó que ja l'ha desbordada i entrem dins la "forma" de una nova tecnologia i d'una incipient i perillosa "economia d'oci".

El paper del sindicalisme dins un món que supostament està en crisi econòmica hauria d'ésser més fort i no tan ingenu o senzillament, recuperant les línies històriques del paper del sindicalisme. Un món on ja comença a ser mal de fer creure en una crisi econòmica la Banca té els beneficis més elevats de la seva història, crisi sí, però sols en el cas de la gent del Poble, del proletariat i de la petita i mitjana empresa, no mai dins las grans multinacionals estrangeres, per les quals el sindicalisme no és sinó un altre fenomen (més o manco minúscul) a l'hora d'obtenir més beneficis, aleshores, mantenint el poder adquisitiu de l'obrer i mantenint una massa d'aturats que completa l'exèrcit de reserva, mantenint i augmentant la nova tecnologia i poder adquirir més plusvalua, més guany, no ja a través de la "Màquina" sinó a través de l'obrer (aturat i no aturat).

Es clar que els dos grans sindicats nacionals entren ja dins els factors de les economies de les grans transnacionals i que el paper històric que haurien de desenvolupar no el desenvolupen, el per què el podem trobar diuen (entre les estratègies sindicals d'un procés revolucionari en curs) que no és més que el present cotidià i oblidant la presa del poder polític i econòmic.

TALLER DE COMUNICACIONS
Antonio Picazo.

judo

CERTAMEN DE DIBUJO

Como ya hemos venido diciendo en varias ocasiones, el judo no es solamente una competición de fuerza o destreza, es también algo más. Los pequeños que se adentran en este juego pueden comprobar que su inteligencia es muy importante para poder llegar a ciertas cotas.

Con un éxito rotundo de participación y organización por el Club Orient se celebró el pasado 26 de enero un certamen de dibujo en la Residencia de Cala Ratjada.

El trabajo a realizar fue: ¿Como ves el judo?.

Niños en edades comprendidas entre los 5 y 14 años pertenecientes a los distintos clubs del Orient dieron trabajo suficiente al buen jurado que presidió este acto.

En la foto podemos ver a famosos pintores como Brunet, Vives, Puerto, así como al escultor local Sarasate (siempre con su vestimenta de trabajo).

Abrió el acto el Sr. Castro, presidente del Orient y a continuación se entregaron las medallas a los vencedores de este certamen que repartidos en tres grupos se clasificaron:

Primer grupo
1º A. Fuster
2º S. Carbonell
3º M.J. Munar

Segundo grupo
1ºr Carbonell
2º M.J. Espiritusanto
3º J. Chico

Tercer grupo
1º C. Forteza
2º M. Riera

Vencedor absoluto del Certamen :

ALÓIN VERDOOT.

Foto
El Jurado con El Sr. Castro en la apertura.

G. Artigues.

COLOMBOFÍLIA

El passat diumenge dia 19 acabà l'anomenada "amollada terrestre". Durant aquesta 1ª fase s'han anat amollant coloms de Manacor, del creuer de Petra, de Vilafranca, d'Algaida, de Pelaires (3 amollades) i finalment de Sta. Ponça (2 amollades). D'aquesta darrera la qualificació fou la següent:

- 1.- Artur Nicolau
- 2.- Miquel Riera
- 3.- Bernat Riera

Mentres que la general en aquesta fase ha quedat així:

1.- P. López	81 punts
2.- A. Nicolau	80 punts
3.- M. Riera	73 punts
4.- B. Riera	52 punts
5.- P. Lloveta	52 punts
6.- J. Sansó	51 punts

El diumenge vinent ja hauran d'agafar el vaixell i de cap a Eivissa, doncs començava la 2ª fase de la temporada on es faran tota una sèrie d'amollades. La qualificació fou aquesta:

- 1.- M. Riera 1070'01 m.seg.
- 2.- M. Riera 983'82 m. seg.
- 3.- E. Acedo 918'49 m. seg.
- 4.- M. Riera 911'92 m. seg.
- 5.- J. Sansó 596'52 m.seg.

Com poden comprovar en la qualificació, el president Miquel Riera fou primer, segon i quart, i és que en aquesta nova fase es poden rodar fins a vint coloms. Així doncs la nova qualificació general queda així:

1.- M. Riera	23 punts
2.- E. Acedo	16 punts
3.- J. Sansó	14 punts
4.- J. López	10 punts
5.- A. Nicolau	7 punts

TALLER DE COMUNICACIÓ

J. Ginard
M. Santandreu.

ESPORTS

ARTA 2	XILVAR 0	(Fatal, avorritísim...)
ALAYOR 1	ARTA 0	(Seguim sense marcar en camp contrari).

Comentari

L'Artà pels mateixos camins, dona una impressió pobre, porbríssima, i la gent (al menys al darrer partit) ha deixat d'acudir al camp de "Ses Pesqueres". Al darrer partit, enfront al Xilvar, érem pocs i molts s'en penediren d'haver vengut: i és que el partit fou molt dolent, de lo pitjor vist als darrers anys per aquí, donava pena, i la impressió de què els dos equips eren de Regional (i no de Preferent!). Ni idees, ni encert, sols un caramull de despropòsits a qual millor.

Si bé s'encertà prest en la resolució del partit amb dos gols (esplèndits) aconseguits per Caldentey a jugades de R. Ferrer, a partir del m. 30, tot se va girar i pareixia que es que guanyàs havia de perdre y viceversa. Tot era gros, tot sor-

tia malament, inclús es Sr. B. Coll Homar, se va voler sumar a la festa, equivocant-se repetides vegades, però ni això va servir per endur-se la son dels assistents al partit. Es un dels partits a on s'hauria d'haver donat un premi als qui assistiren.

I per una altra part, seguim amb les mans buides quan visitam la nostra Illa veïna. S'em-pata a Portmany (0-0), però encara (i van 3 anys) l'Artà no ha marcat cap gol en els seus desplaçaments a les Illes (si la memòria i les dades no ens fallen). Com deu esser això. No seria qüestió de posar/sembrar alls a aquells terrenys i que se rompi el malefici. O és que sols hi anam per complir l'expedient i tornam lo més aviat s'ha dit.

J. Mayol

ALTRES RESULTATS:

Basquet:

S.Salvador 59 Campos 28.

(Inf)

Sta. Maria 48 - S.Salvador 49.

(Inf)

S.Salvador 64 - Porreres 58 (S)

S. Salvador 59 - Bunyola 52 (S).

FUTBOL

Alv: Consell 3 - Avance 0
Avance 3 - Bto. R. Llull 1
(Inf.)

Avance 1 - Poblense 0

Badia 6 - Avance 0

(Juv)

Felanitx 4 - Artà 0

Espanya 5 - Artà 1

(Penyes)

Ferrutx 2 - B. C. Simó 1

B. Malloquí 1 - Bellpuig 5

La Nostra "Quiniela"

Tal vegada les coses que succeeixen per Ses Pesqueres donen per fer una "quiniela" un poc especial. Per exemple...

... Qui endevinarà, quan s'arreglaran "decentment" les casetes.

... I dels "Waters".

... I quan s'inaugurarà la caseteta devora el marcador.

... I qui serà el que l'utilitzarà.

... I qui sap dir, perquè el bar sols s'obri en els partits de 3ªN, i qualche vegada als juvenils, o és que en els altres la gent no té set.

... I quan marcarem el primer gol a les visites al camp contrari.

... I quan a les visites a les Illes.

... I, més difícil encara, quants de jugadors haurà alineat l'Artà una vegada haver acabat la temporada.

El millor premi, seria, podria esser un viatge per la persona que les encerti a veure marcar el primer gol de l'equip a les Illes veïnes a la Categoria Nacional.